

εν ολίγοις ημερωτικό δελτίο

Ιούλιος - Αύγουστος 2017

Στο παρόν τεύχος:

- Εργαστήριο Μελέτης 'ΑΝΤΙ-ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΑΠΘ': Summer School
- Corfu Summer school: “Πρόσφατες εξελίξεις στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο Επιχειρήσεων”
- Πρόγραμμα “JUSTICE”: συνεργασία ΚΔΕΟΔ & Πανεπιστημίου Frederick Κύπρου για εκπαιδευτικές δράσεις στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων
- Πολωνία: κρίση του κράτους δικαίου και άρθρο 7 ΣΕΕ
- Στήλη επικαιρότητας Brexit: Σύγκριση των θέσεων ΕΕ και ΗΒ για τα δικαιώματα των πολιτών

Summer School

Εργαστήριο Μελέτης 'ΑΝΤΙ-ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΑΠΘ.'

Το «Εργαστήριο Μελέτης για τη Διαφάνεια, τη Διαφθορά και το Οικονομικό Έγκλημα» (Ε.Μ.Δ.Δ.Ο.Ε.) έχει ως σκοπό να υπηρετεί, πέρα από τις διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες της Νομικής Σχολής και των άλλων Τμημάτων του ΑΠΘ, τον σχεδιασμό της θεσμικής ανασυγκρότησης της χώρας προς την κατεύθυνση της διεύρυνσης της διαφάνειας και μιας πιο αποτελεσματικής και δικαιοκρατικής αντιμετώπισης της διαφθοράς και του οικονομικού εγκλήματος. Για τον σκοπό αυτόν το Εργαστήριο αναπτύσσει δράσεις που προωθούν έμπρακτα τους συγκεκριμένους στόχους και ενισχύουν τη συνείδηση των οργάνων της Πολιτείας και της κοινωνίας των Πολιτών για τη σπουδαιότητα της επίτευξής τους. Καθώς το αντικείμενο του συγκεκριμένου Εργαστηρίου σχετίζεται στενά με τα ενδιαφέροντα του ΚΔΕΟΔ, οι επιστημονικές συναντήσεις των μελών του και οι επιστημονικές εκδηλώσεις του φιλοξενούνται στις εγκαταστάσεις του, με την προοπτική για ανάπτυξη περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ των δύο ερευνητικών δομών.

Στο πλαίσιο αυτό, το Εργαστήριο διοργάνωσε διεθνές Summer School στην αγγλική γλώσσα με θέμα «Οικονομικό έγκλημα, διαφθορά και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο», που πραγματοποιήθηκε από τις 5 έως τις 14 Ιουλίου 2017 στο αμφιθέατρο 'Δημήτριος Ευρυγένης' του ΚΔΕΟΔ. Το πρόγραμμα του summer school εστίαζε στις σύγχρονες εξελίξεις σε σχέση με την καταπολέμηση της διεθνούς απάτης, τη διαφθορά, τη διεθνή φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή, το ξέπλυμα μαύρου χρήματος, καθώς και τους διεθνείς και ευρωπαϊκούς μηχανισμούς για την αντιμετώπιση όλων αυτών των φαινομένων. Τις εισηγήσεις παρουσίασαν εξέχοντες καθηγητές του ΑΠΘ και άλλων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων.

Research Institute for Transparency,
Corruption and Financial Crime
FACULTY OF LAW
ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI

ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI

“Πρόσφατες εξελίξεις στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο Επιχειρήσεων”

Το Summer school, που πραγματοποιήθηκε από τις 25 Ιουλίου έως τις 28 Ιουλίου 2017 στην Κέρκυρα, στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο και συγκεκριμένα στο κτίριο όπου λειτουργήσε το πρώτο Πανεπιστήμιο στην Ελλάδα, αποτέλεσε μια πρωτοβουλία του Συλλόγου Αποφοίτων Ευρωπαϊκού Δικαίου της Νομικής Αθηνών (European Law Masters Alumni Association - ELMAA) και συνδιοργανώθηκε από την ELMAA, το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ) και το Εργαστήριο Νομικής, Οικονομικής, Πολιτικής και Τεχνικής Μετάφρασης (ΕΝΟΠΟΤΕΜ) του Ιονίου Πανεπιστημίου της Κέρκυρας.

Τα μαθήματα, που διεξάχθηκαν στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, απευθύνονταν κυρίως σε μεταπτυχιακούς φοιτητές και ασκούμενους ή νέους δικηγόρους και οι βασικές θεματικές τους αφορούσαν, εκτός από μία γενική εισαγωγή στην κοινή αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δίκαιο του ανταγωνισμού, τις συνέπειες του Brexit για τις εταιρίες με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, τις εμπορικές συναλλαγές της ΕΕ με τρίτα κράτη και το ενωσιακό νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις.

Ο πρόεδρος του ΚΔΕΟΔ, καθηγητής κ. Βασίλειος Σκουρής, παρουσίασε την κεντρική ομιλία κατά την τελετή έναρξης και, κατόπιν, την πρώτη ημέρα των μαθημάτων ανέπτυξε το θέμα: «Κρατικές ενισχύσεις φορολογικού χαρακτήρα», ενώ ο Διευθυντής του ΚΔΕΟΔ, καθηγητής κ. Βασίλειος Χριστιανός, ανέλυσε τη δεύτερη ημέρα ζητήματα σχετικά με την ανάκτηση των παράνομων ενισχύσεων.

Το Summer school προσέφερε στους συμμετέχοντες την ευκαιρία μιας πρακτικής προσέγγισης στις πρόσφατες εξελίξεις του Ευρωπαϊκού Δικαίου των επιχειρήσεων και, ταυτόχρονα, την ευκαιρία να απολαύσουν το νησί της Κέρκυρας με την πλούσια ιστορική και πολιτισμική του ταυτότητα.

Πρόγραμμα “JUSTICE”: συνεργασία ΚΔΕΟΔ & Πανεπιστημίου Frederick Κύπρου για εκπαιδευτικές δράσεις στο τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων

Το πρόγραμμα «Δικαιοσύνη» “JUSTICE” της Ευρωπαϊκής Ένωσης στοχεύει στην περαιτέρω ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης, βασισμένου στην αμοιβαία αναγνώριση και την αμοιβαία εμπιστοσύνη και επικεντρώνεται στους ακόλουθους βασικούς τομείς:

- Δικαστική συνεργασία σε αστικές και ποινικές υποθέσεις
- Δικαστική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής κατάρτισης σχετικά με τη νομική ορολογία, με στόχο την προώθηση μιας κοινής νομικής και δικαστικής κουλτούρας
- Αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των θυμάτων εγκληματικών πράξεων και των διαδικαστικών δικαιωμάτων κατά τις ποινικές διαδικασίες
- Πρωτοβουλίες στον τομέα της πολιτικής για τα ναρκωτικά (πτυχές δικαστικής συνεργασίας και πρόληψης της εγκληματικότητας)

Το Πρόγραμμα χρηματοδοτεί δράσεις με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία, οι οποίες συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης. Προς τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι δράσεις που επιλέγονται προς χρηματοδότηση όντως αποσκοπούν στην επίτευξη τέτοιων αποτελεσμάτων.

Το ΚΔΕΟΔ με μεγάλη χαρά ανακοινώνει ότι έλαβε χρηματοδότηση για την εφαρμογή μίας Δράσης στο πλαίσιο του προγράμματος JUSTICE, ύστερα από αυστηρή αξιολόγηση και έγκριση πρότασης που υποβλήθηκε προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Δράση με τίτλο «Training for a European Area of Justice» αποσκοπεί στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των νομικών και τη διεύρυνση των γνώσεών τους σε συγκεκριμένους τομείς που άπτονται της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και ειδικότερα: α) την εφαρμογή του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, β) την Απόφαση Πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου, γ) την προστασία των προσωπικών δεδομένων, δ) τα δικαιώματα των προσφύγων και ε) την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Στο πλαίσιο της Δράσης το ΚΔΕΟΔ, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Frederick της Κύπρου, θα εφαρμόσει ένα ιδιαίτερα φιλόδοξο πρόγραμμα διοργάνωσης εκπαιδευτικών σεμιναρίων, διεθνών συνεδρίων και εκδηλώσεων, καθώς και δημοσίευσης επιστημονικού και εκπαιδευτικού υλικού στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Η Δράση είναι 18μηνης διάρκειας με ημερομηνία εκκίνησης τον Σεπτέμβριο του 2017.

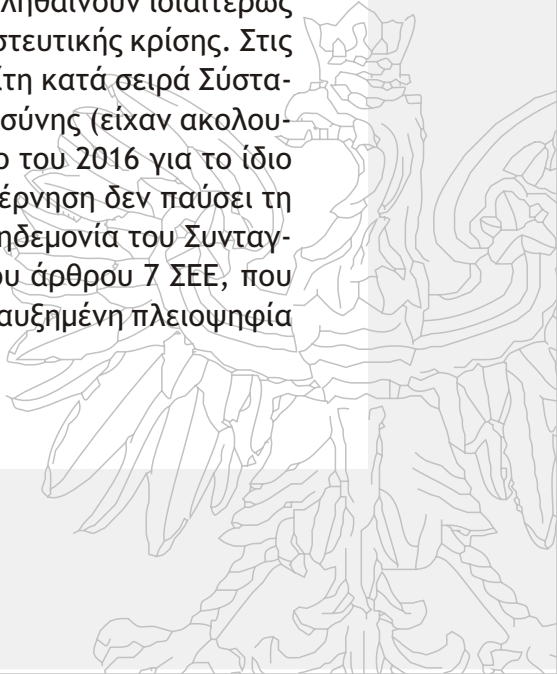

Πολωνία:

κρίση του κράτους δικαίου και άρθρο 7 ΣΕΕ

Τις παραμονές των εκλογών του 2015 για την ανάδειξη των μελών της Πολωνικής Βουλής (Sejm), η απερχόμενη κυβέρνηση όρισε πέντε νέους δικαστές ως μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου της χώρας. Στις επερχόμενες εκλογές νικητής της εκλογικής διαδικασίας αναδείχθηκε το Κόμμα «Νόμος και Δικαιοσύνη», το οποίο κατάφερε να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση. Μία από τις πρώτες κινήσεις της νεοεκλεγείσας αυτής κυβέρνησης ήταν η τροποποίηση του νομοθετικού καθεστώτος και η ακύρωση των διορισμών των μελών του Συνταγματικού Δικαστηρίου, εγκαινιάζοντας με αυτόν τον τρόπο μία περίοδο συνεχούς κυβερνητικής παρέμβασης στην οργάνωση και το έργο του Συνταγματικού Δικαστηρίου, με σοβαρότατες συνέπειες για το κράτος δικαίου και την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών.

Η στάση αυτή της Πολωνικής κυβέρνησης οδήγησε την Επιτροπή να δράσει για την αντιμετώπιση των καταστρατηγήσεων της διάκρισης των εξουσιών και, επομένως, του Κράτους δικαίου. Έτσι, από τον Ιανουάριο του 2016 εφαρμόζεται στην περίπτωση της Πολωνίας το νέο εργαλείο που είχε καθιερώσει η Επιτροπή ήδη από το 2012, το νέο πλαίσιο για το κράτος δικαίου. Πρόκειται για έναν μηχανισμό, σκοπός του οποίου είναι να καταφέρει η Ένωση να αντιδράσει αποτελεσματικά στις πρακτικές των κρατών μελών που απειλούν ή παραβιάζουν την αρχή του κράτους δικαίου, πρακτικές που πληθαίνουν ιδιαιτέρως μετά το ξέσπασμα της οικονομικής και πλέον της μεταναστευτικής κρίσης. Στις 26 Ιουλίου 2017, εστάλη στην Πολωνική κυβέρνηση η τρίτη κατά σειρά Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης (είχαν ακολουθήσει δύο ακόμη επιστολές τον Δεκέμβριο και τον Ιούλιο του 2016 για το ίδιο ζήτημα). Η Επιτροπή διαμηνύει ότι, εάν η Πολωνική Κυβέρνηση δεν παύσει τη νομοθετική παρέμβαση που έχει οδηγήσει στην πλήρη κηδεμονία του Συνταγματικού Δικαστηρίου, θα ενεργοποιηθεί η διαδικασία του άρθρου 7 ΣΕΕ, που παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να αποφασίσει με αυξημένη πλειοψηφία την επιβολή σοβαρών κυρώσεων στη χώρα.

Brexit

Σύγκριση των θέσεων ΕΕ και ΗΒ για τα δικαιώματα των πολιτών

Στις 31 Αυγούστου 2017, δημοσιεύθηκε ένα κοινό τεχνικό σημείωμα της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, με τις θέσεις των δύο πλευρών για τα δικαιώματα των πολιτών και με απώτερο σκοπό να τεθούν οι προτεραιότητες κάθε μέρους στις συζητήσεις που θα ακολουθήσουν. Το ζήτημα των δικαιωμάτων των πολιτών αποτέλεσε ένα από τα βασικά θέματα συζήτησης στον τελευταίο γύρο των διαπραγματεύσεων. Το έγγραφο αναφέρεται στη φύση της συμφωνίας αποχώρησης, στην προσωπική κατάσταση των Ευρωπαίων πολιτών που κατοικούν στο ΗΒ και των μελών της οικογένειάς τους, σε θέματα παραμονής τους, κοινωνικής ασφάλισης, επαγγελματικών προσόντων και οικονομικών δικαιωμάτων.

Όσον αφορά στη φύση της συμφωνίας αποχώρησης, τόσο το ΗΒ όσο και η ΕΕ συμφωνούν στη μορφή μιας διεθνούς συμφωνίας, με νομική δεσμευτικότητα και για τις δύο πλευρές. Ο ρόλος του Δικαστηρίου της ΕΕ μένει να διευκρινιστεί, ενώ υπάρχει διαφωνία ως προς τον έλεγχο της συμμόρφωσης των μερών στους όρους της συμφωνίας. Το ΗΒ υποστηρίζει την ίδρυση ενός ανεξάρτητου ελεγκτικού οργάνου, ενώ η ΕΕ επιθυμεί την ανάθεση της εν λόγω αρμοδιότητας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στον τομέα της διαμονής, και οι δύο πλευρές συμφωνούν στις ελάχιστες προϋποθέσεις για την απόκτηση άδειας μόνιμης διαμονής. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ΗΒ σκοπεύει να διευκολύνει τους Ευρωπαίους πολίτες που έχουν στενούς δεσμούς μαζί του, όπως λ.χ. οι σπουδαστές, και αναμένει ανάλογη αντιμετώπιση και από την αντίθετη πλευρά, ωστόσο η θέση της ΕΕ παραμένει μέχρι στιγμής άγνωστη.

Η κοινωνική ασφάλιση συνιστά έναν τομέα, στον οποίο οι απόψεις των δύο πλευρών εν πολλοίς συγκλίνουν. Αδιευκρίνιστο παραμένει το μέλλον των υπηκόων τρίτων χωρών από πλευράς ΕΕ. Η μοναδική διαφωνία των δύο πλευρών εντοπίζεται στη διατήρηση και επέκταση των προβλεπόμενων προνομίων και στην εφαρμογή του Κανονισμού 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Οι θεματικές των επαγγελματικών προσόντων και των οικονομικών δικαιωμάτων εξετάζονται ενδελεχώς στο παρόν τεχνικό σημείωμα και διακρίνονται με κριτήριο το χρονικό σημείο της αποχώρησης του ΗΒ. Κόκκινη γραμμή για το τελευταίο συνιστά η αναγνώριση όχι πλήρους, αλλά σχετικής ίσης μεταχείρισης για εκείνους τους πολίτες του που κατά τον χρόνο αποχώρησης δεν εργάζονται ούτε κατοικούν στο ΗΒ. Από την άλλη πλευρά, το ΗΒ συμφωνεί στην προστασία των οικονομικών δικαιωμάτων των Ευρωπαίων πολιτών που κατοικούσαν στην επικράτεια του ήδη προ της αποχώρησης, συμπεριλαμβανομένων και των δικαιωμάτων για την ελεύθερη εγκατάσταση που προβλέπονται στο άρθρο 49 ΣΛΕΕ.

